

Raport de activitate al Institutului de Economie Agrară pentru anul 2021

1. Institutul. Direcții prioritare. Teme de cercetare

Institutul de Economie Agrară (IEA) este o organizație de cercetare științifică cu personalitate juridică, parte componentă a Institutului Național de Cercetări Economice "Costin C. Kirițescu" (INCE). Activitatea de cercetare a IEA are codul 53 conform clasificării UNESCO și codul 7220 conform clasificării CAEN.

Lucrările de cercetare realizate în anul 2021 în IEA s-au înscris în temele aprobate prin *Planul de cercetare al INCE pentru anul 2021*, elaborat în conformitate cu domeniile strategice și direcțiile prioritare incluse în "Strategia cercetării științifice în Academia Română 2014-2021", în cadrul *Domeniului strategic 6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)*.

Direcția prioritară 6.1. Direcții ale dezvoltării economice durabile a României. Modele, scenarii, evaluări; două teme coordonate de IEA, cu **8 lucrări** de plan.

Lucrări de plan în cadrul Temei 6.1.16: Reziliență și dezvoltare durabilă în exploatațiile agricole românești (coordonator, dr. Camelia Gavrilescu):

- Camelia Gavrilescu – *Reziliența fermelor mixte românești – evaluare și perspective de dezvoltare durabilă*
- Camelia Toma – *Impactul de mediu al Ciclului de viață al produselor agricole, vulnerabilitatea climatică a agriculturii și măsurile de adaptare durabilă - abordări metodologice*
- Gheorghe Hurduzeu – *Creditarea și microcreditarea în sectorul agricol*
- Nicole-Livia Petculescu – *Premise ale dezvoltării agriculturii prietenoase cu mediul în contextul Pactului Verde European*

Lucrări de plan în cadrul Temei 6.1.17: Strategia de bioeconomie în România în contextul provocărilor prezente (coordonator, dr. Dan-Marius Voicilaș):

- Dan-Marius Voicilaș – *Premise ale realizării strategiei naționale de bioeconomie - Analiza SWOT*
- Anca Izvoranu – *Radiografia sistemului agroalimentar în abordarea bioeconomiei*
- Sorinel Ionel Bucur – *Sectorul forestier în România - realități și perspective în abordarea bioeconomiei*
- Cornelia Alboiu – *Strategia de bioeconomie a României în contextul provocărilor prezente, aspecte privind folosirea bioenergiei*

Direcția prioritară 6.5. Noile condiții de integrare europeană și de globalizare. Convergența economică și monetară a României cu Uniunea Europeană - un proces necesar; o temă coordonată de IEA, cu **1 lucrare** de plan.

Lucrări de plan în cadrul Temei 6.5.16: Durabilitatea lanțului valoric alimentar în contextul procesului de convergență reală (coordonator, dr. Mirela Rusali):

- Mirela-Adriana Rusali – *Analiza structurală a sectoarelor alimentare în contextul UE și evaluări asupra convergenței privind integrarea în comerțul exterior*

Direcția prioritară 6.8. Criterii economice și sociale ale regionalizării și dezvoltării locale în România; patru teme coordonate de IEA, cu **19 lucrări** de plan.

Lucrări de plan în cadrul Temei 6.8.2: Impactul plăților directe din cadrul Politicii Agricole Comune 2021-2027 asupra fermelor din România (coordonatori dr. Cecilia Alexandri și dr. Lucian Luca):

- Cecilia Alexandri, Bianca Păuna, Corina Sămăn – *Evaluarea impactului plăților directe asupra viabilității fermelor în funcție de mărime și specializare*

- Lucian Luca, Daniela Giurca, Cristina Cionga – *Scenarii privind alocarea plăților directe în cadrul Planului Național Strategic PAC 2023-2027*

Lucrări de plan în cadrul Temei 6.8.3: Factori determinanți ai dezvoltării rurale în România: abordare teritorială (coordonatori, dr. Marioara Rusu și dr. Mihai Chițea):

- Marioara Rusu – *Tipologizarea agriculturii familiale – bază pentru susținerea elaborării politicilor rurale specifice*
- Violeta Florian – *Contribuția agriculturii ecologice la dezvoltarea regională: determinanți sociali*
- Elena Sima – *Diversificarea activităților economice în spațiul rural*
- Mihai Alexandru Chițea – *Performanța economică și forța de muncă - factori determinanți ai competitivității la nivel județean*
- Lorena Chițea – *Tipologia spațiului rural românesc în funcție de perspectivele de modernizare și dezvoltare socio-economică rurală*
- Elisabeta Roșu – *Disparități județene privind dezvoltarea rurală durabilă în România – Indicele de Dezvoltare Rurală Durabilă*
- Bucur Sorinel Ionel – *Dezvoltarea rurală în România: evoluții și alternative la nivelul Regiunii Sud-Muntenia*

Lucrări de plan în cadrul Temei 6.8.4: Reacțiile principalelor piețe agricole românești la perturbările fluxurilor comerciale (coordonator, dr. Iuliana Ionel):

- Iuliana Ionel – *Reacția pieței românești a cărnii de porc la perturbările fluxurilor comerciale ca urmare a crizei Covid 19*
- Mariana Grodea – *Reacția sectorului de creștere a animalelor erbivore din România la perturbările fluxurilor comerciale*
- Cornelia Alboiu – *Reacția sectorului legumicol românesc la perturbările fluxurilor comerciale*
- Mihaela Kruzslicka – *Reacția pieței cerealelor din România la perturbarea fluxurilor comerciale*
- Viorica Gavrilă – *Piața fructelor și asigurarea securității alimentare în contextul globalizării*
- Diana-Maria Drigă – *Reacția pieței oleaginoaselor din România la perturbările fluxurilor comerciale*
- Claudiu-Cătălin Munteanu – *Modificarea percepției consumatorilor finali și a tiparelor de consum pentru produse agricole românești*

Lucrări de plan în cadrul Temei 6.8.5: Sate inteligente - de la concept la practică (coordonator, dr. Monica-Mihaela Tudor):

- Monica-Mihaela Tudor – *Sate inteligente - o direcție de dezvoltare sustenabilă în România*
- Anca-Marina Izvoranu – *Digitalizarea rurală – abordări prospective în profil teritorial*
- Corina Dinculescu – *Învățământul românesc în pandemie*

Direcția prioritară 6.11. Cercetări retrospective privind evaluarea experiențelor și a gândirii economico-sociale și politice: o temă coordonată de IEA, cu **o lucrare** de plan.

Lucrarea de plan în cadrul Temei 6.11.2: Cercetări de dezvoltare rurală în România: concepte, metode, evoluții, rezultate (coordonator, acad. Păun Ion Otiman):

- Păun Ion Otiman – *Cercetări de dezvoltare rurală în România: concepte, metode, evoluții, rezultate*

2. Resurse umane

În IEA în anul 2021 și-au desfășurat activitatea un număr de 21 cercetători cu normă întreagă (inclusiv conducerea) și 8 cercetători cu jumătate de normă (în total, echivalent 25 posturi cu normă întreagă). Dintre cei 29 de cercetători atestați, 27 sunt doctori, iar 5 au urmat programe postdoctorale, unul fiind conducător de doctorat. În 2021 un cercetător doctorand se află în faza finală a studiilor doctorale.

3. Activitate de formare a tinerilor cercetători

Prof. univ. Gheorghe Hurduzeu este conducător de doctorat în cadrul școlii doctorale ”Economie și afaceri internaționale” de la ASE, unde are și norma de bază.

4. Infrastructură de cercetare nouă

Nu e cazul.

5. Rezultatele cercetării desfășurate în anul 2021 (conform anexei)

Sintetic, rezultatele IEA sunt prezentate în anexa raportului, pe baza informațiilor din anexa detaliată, pregătită ca document separat.

6. Realizări excelente obținute în anul 2021

- Articolul, cu coautori din IEA: M.P.M.Meuwissen, P.H.Feind, T.Slijper, A.Spiegel, R.Finger, Y.de Mey, W.Paas, K.J.A.M.Termeer, P.M.Poortvliet, M.Peneva, J.Urquhart, M.Vigani, J.E.Black, P.Nicholas-Davies, D.Maye, F.Appel, F.Heinrich, A.Balmann, J.Bijttebier, I.Coopmans, E.Wauters, E.Mathijs, H.Hansson, C.J.Lagerkvist, J.Rommel, G.Manevska-Tasevska, F.Accatino, C.Pineau, B.Soriano, I.Bardaji, S.Severini, S.Senni, C.Zinnanti, **C.Gavrilescu, I.S.Bruma, K.M.Dobay, D.Matei, L.Tanasa, D.M.Voicilas, K.Zawalińska, P.Gradziuk, V.Krupin, A.Martikainen, H.Herrera, P.Reidsma** – „Impact of Covid-19 on farming systems in Europe through the lens of resilience thinking”, *Agricultural Systems*, vol. 191, June 2021
- Articolul, cu coautori din IEA: Gaele Leduc, Gordana Manevska-Tasevska, Helena Hansson, Marie Arndt, Zoltan Bakucs, Michael Bohm, **Mihai Chițea, Violeta Florian, Lucian Luca**, Anna Martikainen, Hai Vu Pham, **Marioara Rusu** – ”How are ecological approaches justified in European rural development policy? Evidence from a content analysis of CAP and rural development discourses”, în *Journal of Rural Studies*, Elsevier, Volume 86, August 2021, pp. 611-622
- Cartea: **Cecilia Alexandri, Lorena Florentina Chițea, Anca-Marina Izvoranu, Mihaela Kruzslıcika, Cătălin Claudiu Munteanu** (coordonatori) - *Durabilitatea și reziliența sectorului agricol și a spațiului rural în fața actualelor provocări*, Editura Academiei Române, București, 2021, ISBN 978-973-27-3412-4
- Articolul: **Oțiman P. I.**, Reflecții (în pandemie) despre societate, educație, economie și securitatea (alimentară) a României, *Revista Academica*, nr. 5, Anul XXXI (367), ISSN 1220-5737, 2021
- Șase rapoarte de interes public în cadrul proiectului ”Romania - Common Agriculture Policy (CAP) Programming Support”, finanțat de Ministerul Agriculturii și dezvoltării Rurale și World Bank Group Romania, respectiv trei contribuții la ”Study on Family

Farms in Romania” (*Descriptive Analysis of Farm Structure in Romania* - autori: **Tudor Monica Mihaela, Chitea Lorena Florentina, Izvoranu Anca Marina, Rosu Stefania Elisabeta**, *Quantitative analysis of the factors determining family farms’ profitability* - autori: **Alexandri Cecilia, Saman Corina Paula**, Pauna Bianca Adriana, *Area-based correlation analysis* - autori: **Rusu Marioara, Florian Violeta, Chitea Mihai Alexandru**, Simion Gabriel Marius; și trei contribuții la ”Study on Agricultural Sectors in Difficulty” (*Quantitative analysis of key characteristics of each sector* - autori: **Ionel Iuliana, Grodea Mariana, Alboiu Cornelia Florentina, Gavrila Viorica, Kruzslcika Mihaela, Driga Diana Maria**, *Sector Profitability Analysis* - autori: **Luca Lucian, Munteanu Claudiu Catalin**, *Environmental and Social Sustainability Analysis* - autori: **Toma Camelia, Gavrilesu Camelia Anisoara**)

- Implicarea Institutului de Economie Agrară în pregătirea Planului Național Strategic PAC 2023-2027, prin participarea la dezbaterile organizate de MADR din cadrul grupului de lucru tematic (prin **Cecilia Alexandri**) și a subgrupurilor de lucru (prin **Cecilia Alexandri, Iuliana Ionel, Lucian Luca, Mirela Rusali, Cornelia Alboiu, Camelia Toma, Monica Tudor**)

7. Premii internaționale/ naționale, ale Academiei Române obținute de către cercetători

Niciun premiu în 2021.

8. Cooperări științifice naționale și internaționale, inclusiv în cadrul proiectelor (cu menționarea numărului proiectului și a partenerilor); vizitatori din străinătate

Acorduri generale semnate cu institute similare din străinătate:

- Acord de cooperare științifică cu Institutul Național de Cercetări Economice, Chișinău, Rep.Moldova (2020-2025);
- Acord de cooperare științifică cu University of Kragujevac, Faculty of Hotel Management and Tourism in Vrnjačka Banja, Serbia (2016-2021);
- Acord de cooperare științifică cu Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University, Cernăuți, Ucraina (2016-2021);
- Acord de cooperare științifică cu Odessa National Academy of Food Technologies, Odesa, Ucraina (2019-continuu);
- Acord de cooperare științifică cu Institute of Market Problems and Economic & Ecological Research-National Academy of Sciences of Ukraine, Odesa, Ucraina (2019-continuu);
- Acord de cooperare științifică cu Georgian Technical University din Tbilisi, Georgia (2019-continuu).

Colaborări ale IEA în cadrul unor proiecte bilaterale (fără vizitatori, din cauza crizei Covid-19):

- Proiect de cercetare bilateral România-Polonia 2019-2021, cu Institute of Rural and Agricultural Development (IRWIR PAN) al Academiei de Științe a Poloniei, “*Resistance to economic, social, environmental and political risks: comparison of the Polish and Romanian farms*”;
- Proiectul *Productivity and Efficiency in the Romanian and Hungarian Agriculture*, competiție în cadrul “Romanian Academy – Hungarian Academy of Sciences Joint Research Project Proposal”, finanțator Academia Română și Academia Ungară de Științe, durata 2018-2020 (suspendat pe perioada pandemiei și prelungit pentru 2022).

Participări ale cercetătorilor din IEA la proiecte derulate de alte instituții:

- Dan-Marius Voicilaș, membru stakeholder group – Proiectul *Linking Actors, Instruments and Policies through Networks* (LIAISON), H2020, perioada 2018-2022;
- Iuliana Ionel, ”Sour cherries particularities in Romania” – finanțat de ARETE SRL, Bologna;
- Iuliana Ionel, ”Project for the European Commission to provide a study on EU agri food exports through e-commerce to China - Romanian export of wine to China 2020-2021”.

9. Manifestări științifice organizate de IEA, participări ale cercetătorilor în comitete științifice sau cu lucrări la conferințe internaționale și naționale

Organizator principal:

- Sesiunea științifică internațională Cercetări de economie agrară și dezvoltare rurală, cu tema "Viabilitatea fermelor și dezvoltarea rurală durabilă în contextul actualelor priorități ale UE privind agricultura și mediul", organizată de **IEA** în colaborare cu ICEADR București, KRTK-MTA Budapesta, IEA Belgrad și INCE Chișinău, 8 decembrie 2021, on-line, București
- Workshop regional: *Schimbarea structurii & diversificarea economiei rurale in Transilvania - orizont 2040*, 28-29 iunie 2021, organizat on-line de IEA în cadrul proiectului SHERPA
- Workshop regional: *Document de poziție al platformei Transilvania vizând schimbarea structurii & diversificarea economiei rurale*, 18-19 octombrie 2021, organizat on-line de IEA în cadrul proiectului SHERPA
- Camelia Gavrilăscu, Monica-Mihaela Tudor – Primul workshop/ back casting din cadrul proiectului cu finanțare europeană MIXED - multi-actor and transdisciplinary development of efficient and resilient mixed farming and agro-forestry systems („Dezvoltarea trans-disciplinară și multi-actor a sistemelor mixte agricole și agro-forestiere eficiente și reziliente”, 5 martie 2021, Primăria comunei Domnești, jud. Argeș, organizat de IEA și GAL „Ținutul Posadelor”)
- Camelia Gavrilăscu, Monica-Mihaela Tudor – Workshopul on-line „Spre un sistem de ferme rezilient în regiunea de dezvoltare Nord-Est - pași de urmat -” (în cadrul proiectului SURE-Farm), organizat de IEA și Institutul de Cercetări Economice și Sociale „Gh. Zane” Iași, Academia Română, Filiala Iași, 28 aprilie 2021

Organizator secundar:

- Seminar: *Bioeconomia – Strategii regionale în Uniunea Europeană*, 19 martie 2021, organizat on-line de IPE și IEA în colaborare cu ASIMCOV în cadrul proiectelor Be-Rural și BIOEASTsUP
- Simpozionul Științific Internațional cu tema: “Economie Agrară și Dezvoltare Rurală – Realități și perspective pentru România”, ediția a XII-a, 18 noiembrie 2021, organizat de Institutul de Cercetare pentru Economia Agriculturii și Dezvoltare Rurală (ICEADR-ASAS), București;
- International Scientific Conference on „Sustainable agriculture and rural development”, organizată de Institute of Agricultural Economics Belgrade, 2021, Belgard, Serbia

10. Granturi/proiecte câștigate în competiții naționale/europene

Proiecte în derulare în 2021:

- Titlu proiect: *SURE-Farm Towards SUsustainable and REsilient EU FARMing systems*, H2020, responsabil IEA (partener) - **Camelia Gavrilesu**, organismul finanțator: Comisia Europeană, perioada 2017-2021, valoare totală proiect 100 mii euro, din care 10,5 mii euro pentru 2021;
- Titlu proiect: *LIFT Low – Input Farming and Territories – Integrating Knowledge for Improving Ecosystem based Farming*, H2020, responsabil IEA (partener) - **Mihai Chițea**, organismul finanțator: Comisia Europeană, perioada 2018-2022, valoare totală proiect 112 mii euro, din care 15 mii euro pentru 2021;
- Titlu proiect: *SHERPA Sustainable Hub to Engage into Rural Policies with Actors*, H2020, responsabil IEA (parte terță) - **Monica-Mihaela Tudor**, organismul finanțator: Comisia Europeană, perioada 2019-2023, valoare totală proiect 70,6 mii euro, din care 12 mii euro pentru 2021;
- Titlu proiect: *BIOEASTsUP Advancing Sustainable Circular Bioeconomy in Central and Eastern European countries*, H2020, responsabil IEA (partener) - **Dan-Marius Voicilaș**, organismul finanțator: Comisia Europeană, perioada 2019-2022, valoare totală proiect 83,8 mii euro, din care 20 mii euro pentru 2021;
- Titlu proiect: *MIXED Multi-actor and transdisciplinary development of efficient and resilient farming and agroforestry-systems*, H2020, responsabil IEA (partener) - **Camelia Gavrilesu**, perioada 2020-2024: valoare totală proiect 167 mii euro, din care 41,75 mii euro pentru 2021;
- Titlu proiect: *ADER 18.1.1 – Cercetări privind identificarea potențialului de constituire a unor clustere regionale de economie circulară – studii de caz*, responsabil IEA (partener) - **Cornelia Alboiu**, organismul finanțator: MADR, perioada 2019-2021, valoare totală proiect 60 mii lei, din care 14,5 mii lei pentru 2021;
- Titlu proiect: *Romania - Common Agriculture Policy (CAP) Programming Support, servicii de consultanță*, responsabili IEA - **Cecilia Alexandri, Lucian Luca**, organismul finanțator: World Bank Group Romania, perioada februarie-noiembrie 2021, valoare totală proiect 425 mii lei.

Concluzii și propuneri

Realizările IEA din anul 2021 sunt comparabile cu cele anilor anteriori, ținând cont de dezavatajele (dar și de avantajele) unui regim de lucru preponderent la domiciliu pentru cea mai mare parte a cercetătorilor. Acestea au fost posibile datorită finanțării complete și la timp a activității institutului de la bugetul de stat, la care s-a adăugat finanțarea din resurse proprii, respectiv prin programul european Horizon 2020 și unele contracte naționale.

Finalizarea sau atingerea fazei de maturitate a unor proiecte Horizon 2020 este reflectată prin publicarea unor articole, împreună cu partenerii din respectivele proiecte, în reviste importante pentru domeniul de cercetare al IEA.

De asemenea, transferul în on-line al celor mai multe evenimente științifice - dar și unele de perfecționare a cercetătorilor - a permis, la fel ca în anul 2020, participarea acestora cu comunicări la diferite conferințe și seminarii organizate în străinătate, dar și participarea unui mare număr de cercetători la o gamă largă de activități (inclusiv la manifestări ale Academiei Române) în calitate de public interesat de noile abordări ale economiei și cercetării (reziliență, sustenabilitate, circularitate, co-creație, abordare multi-actor).

Abordarea continuată și în anul 2021 a fost aceea de implicare a tinerilor cercetători în proiectele de cercetare din IEA, atât cele din contracte naționale cât și din programul H2020, în sensul încurajării asumării de responsabilități manageriale și abordării unor atitudini și soluții creative în concordanță cu mersul ideilor în domeniul economic dar și al științelor adiacente specifice domeniului de activitate al IEA (ecologie, agronomie, biologie etc.).

În continuarea acestor preocupări vine și problema schimbului de generații în institut, deoarece ponderea cercetătorilor în vârstă, în apropiere de cea a pensionării sau dincolo de aceasta, rămâne ridicată, iar demersurile administrative implicate de scoaterea la concurs a unui post de cercetător au devenit din ce în ce mai complicate și de durată, de la un an la altul.

Anexa
TABEL cu rezultatele IEA în 2021

	Resurse umane					Formare		Articole publicate					Cărți publicate			Capitole în cărți publicate			Premii		Citări ale lucrărilor anterioare în 2021	Conferințe organizate/Coorganizate	Participări la conferințe	Raportare de interes public
	Cercetători.	Cond. doct.	Dr.	Drd	Post Doc	Drd. îndrumați	Posdoc îndrumați	Reviste ISI străină-tate	Reviste ISI România	Volume ISI Proceedings	Reviste indexate BDI	Alte reviste	în străinătate	EAR	în țară	în străinătate	EAR	în țară	în străinătate	în AR				
Institutul de Economie Agrară	25	1	27	1	5	0	0	5	2	3	43	49	1	1	1	6	2	3	0	0	478	5/3	92	27